

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

**Eur Ing. Πλάτωνας
Στυλιανού**

Πολιτικός
Μηχανικός,

HTI Dipl., B.Eng.
(Hons), MCS, MICE,
CEng, MCI Arb.

Σύμφωνα με το λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Γ. Μπαμπινιώτη, «Διαιτησία» είναι «η επίλυση διαφορών και η διευθέτηση εκκρεμοτήτων μεταξύ μεμονωμένων ατόμων ή κρατών από τρίτους, που επιλέγονται κατόπιν κοινής συμφωνίας. Με δεσμευτική διάγνωση της ισχύος ή της μη ισχύος μιας έννομης σχέσης, όχι από τακτικό δικαστήριο κατά τη διαδικασία που ορίζει η πολιτική δικονομία, αλλά από τρίτα πρόσωπα στα οποία οι διάδικοι συμφώνησαν εγγράφως να υποβάλουν τη διαφορά τους».

Πιο τεχνικά, η Διαιτησία είναι ένας νομικός όρος για την εναλλακτική διαδικασία επίλυσης των διαφορών, εκτός δικαστηρίου. Είναι δηλαδή μια διαδικασία, που σκοπεύει να δώσει λύση σε μια υπόθεση που ενδιαφέρει τις σχέσεις μεταξύ δύο ή περισσότερων προσώπων (Μερών) και στην οποία έχει προκύψει διαφορά / διαφωνία, από ένα ή περισσότερα άλλα ανεξάρτητα πρόσωπα, το Διαιτητή ή τους Διαιτητές, τα οποία αντλούν την εξουσία τους από μια σύμβαση ή συμφωνία και αποφασίζουν δίνοντας δεσμευτική λύση.

Στην Κύπρο οι Διαιτησίες διέπονται από τον Περί Διαιτησίας Νόμο [(πιο γνωστό ως Κεφάλαιο 4, (Cap 4)], ο οποίος όμως είναι απαρχαιωμένος αφού τέθηκε σε εφαρμογή το 1944 και παραμένει έκτοτε ο ίδιος και για αυτό πρέπει το συντομότερο να τροποποιηθεί ώστε να συνάδει με τα νέα δεδομένα της εποχής μας, τον Περί Εμπορικής Διαιτησίας Νόμο (N101/1987) και τον Περί Δικαστηρίων Νόμο (N14/60). Ο τελευταίος, δεν αποτελεί ξεχωριστό Νόμο για Διαιτησία όπως οι άλλοι δύο, αλλά διέπεται από ειδικούς Δικονομικούς Κανόνες.

Θεμελιώδης αρχή της Διαιτητικής διαδικασίας, αποτελεί η ελευθερία των εμπλεκόμενων Μερών να καθορίζουν τη σύνθεση του Διαιτητικού οργάνου (κυρίως σε ad hoc Διαιτησίες), το εύρος της διαφωνίας / διαφοράς τους, αλλά και σε σημαντική έκταση τους Κανόνες που διέπουν τη διεξαγωγή της Διαιτητικής διαδικασίας. Επίσης και η εξουσία των Διαιτητών να αποφαινούνται για τη δικαιοδοσία τους, για την εγκυρότητα της ρήτηρας Περί Διαιτησίας αλλά και να διαμορφώνουν τη διαδικασία, στο βαθμό που τα Μέρη δεν τη ρύθμισαν με τη Συμφωνία τους.

Είδη Διαιτησίας

Υπάρχουν δύο είδη Διαιτησιών: Οι εσωτερικές Διαιτησίες και οι Διεθνείς Διαιτησίες. Οι εσωτερικές Διαιτησίες είναι οι Διαιτησίες που έχουν σαν έδρα τους την Κύπρο και είναι οι Διαιτησίες στην απλή τους μορφή όπως τις ξέρουμε στην οικοδομική βιομηχανία. Αποτελούν την πλειονότητα των Διαιτησιών που θα συναντήσει κάποιος Διαιτητής στην πορεία του και αφορούν εσωτερικές διαφορές μεταξύ ατόμων ή εταιρειών ή οργανισμών στην Κύπρο, αλλά όχι κρατών ή εταιρειών με έδρα σε διαφορετικές χώρες.

Διεθνής, είναι μια διαφορά στην οποία είτε τα εμπλεκόμενα μέρη έχουν την έδρα τους σε διαφορετικές χώρες, είτε η σύμβαση από την οποία προέκυψε η συγκεκριμένη διαφορά εκτελείται σε τρίτη χώρα, ακόμα και αν τα μέρη έχουν την έδρα τους στη ίδια χώρα. Θα πρέπει να τονιστεί ότι δεν υπάρχει κοινά αποδεκτός ορισμός του όρου «Διεθνής» μεταξύ των διαφόρων ειδικών και ο καθένας δίνει το δικό του ορισμό. Σύμφωνα όμως με το model law της UNCITRAL, μια Διαιτησία είναι διεθνής εάν:

- α)** Τα Μέρη κατά τη συμφωνία για Διαιτησία έχουν την έδρα τους σε διαφορετικά κράτη,
- β)** Ένα από τα ακόλουθα βρίσκεται σε άλλο μέρος από αυτό που έχουν την έδρα τους τα Μέρη:
  - ο τόπος της Διαιτησίας που έχει συμφωνηθεί,
  - ο τρόπος που θα εκτελεσθεί ένα σημαντικό μέρος των υποχρεώσεων της εμπορικής σχέσης ή της όποιας δραστηριότητας,
  - τα Μέρη έχουν ρητά συμφωνήσει ότι το αντικείμενο της συμφωνίας για τη Διαιτησία αφορά περισσότερες από μία χώρες.

Έτσι, για παράδειγμα, αν δύο κυπριακές εταιρείες συμβληθούν με αντικείμενο ένα συμβόλαιο που θα εκτελεσθεί στην Κύπρο αλλά έχουν επιλέξει ως τόπο Διαιτησίας χώρα του εξωτερικού, τότε θα υπόκειται με βάση τον model law στις διατάξεις για διεθνή Διαιτησία.

Η θεσμική και η ad hoc Διαιτησία αποτελούν τις δύο διαφορετικές διαδικασίες εσωτερικής Διαιτησίας τις οποίες θα επιχειρήσουμε να επεξηγήσουμε πιο κάτω:

• **H ad hoc Διαιτησία**

Μια ad hoc Διαιτησία, πραγματοποιείται, όταν η ρήτρα Διαιτησίας σε μια συμφωνία μεταξύ των Μερών, προβλέπει προσφυγή στη Διαιτησία χωρίς να αναφέρεται σε κάποιο Διαιτητικό θεσμό, ούτε σε κάποια συγκεκριμένη δέσμη κανονισμών Διαιτησίας. Με άλλα λόγια η ad hoc Διαιτησία, είναι η Διαιτησία η οποία οργανώνεται από τα ίδια τα Μέρη στη σύμβασή τους και είναι στην πραγματικότητα και η συνηθέστερη που συναντάται σήμερα στην Κύπρο. Τόσο στα συμβόλαια της ΜΕΔΣΚ όσο και στα Κυβερνητικά συμβόλαια σε περίπτωση που προκύψει διαφορά μεταξύ των εμπλεκόμενων Μερών παραπέμπουν απλά σε Διαιτησία μέσω κάποιων συγκεκριμένων διαδικασιών, αλλά χωρίς πολλές άλλες λεπτομέρειες για τα περαιτέρω. Σε αυτή τη μορφή Διαιτησίας τα διάδικα Μέρη είναι ελεύθερα να καθορίσουν τη σύνθεση του Διαιτητικού Δικαστηρίου (τους Διαιτητές δηλαδή) αλλά και σε σημαντική έκταση τους κανόνες που θα διέπουν τη διεξαγωγή της Διαιτητικής διαδικασίας. Είναι δηλαδή μια Διαιτησία προσαρμοσμένη στις ειδικότερες ανάγκες και επιθυμίες των Μερών αλλά και της εκάστοτε υπόθεσης.

Το κυριότερο μειονέκτημα της ad hoc Διαιτησίας, είναι ότι η αποτελεσματικότητα της εξαρτάται από το πνεύμα συνεργασίας μεταξύ των Μερών αλλά και των δικηγόρων τους. Συνεργασία η οποία αφορά βέβαια περισσότερο τους διαδικαστικούς κανόνες και την πιθανή συμφωνία ή διαφωνία των Μερών σε αυτούς. Τα Μέρη θα πρέπει να προβλέψουν με λεπτομέρειες στη σύμβασή τους όλα τα στοιχεία της Διαιτησίας (αριθμός Διαιτητών, διορίζουσα αρχή σε περίπτωση ασυμφωνίας για τη συγκρότηση Διαιτητικού δικαστηρίου από δύο ή περισσότερους Διαιτητές (panel of Arbitrators), τόπο Διαιτησίας, γλώσσα Διαιτησίας, κοινές πρακτικές στη διαδικασία κλπ). Επιπλέον, το κόστος της δεν είναι πάντα μικρό, ενώ οι διαδικαστικές εξουσίες του Διαιτητή υπολείπονται κατά πολύ των εξουσιών ενός δικαστηρίου. Έτσι ένας Διαιτητής δεν μπορεί να προσάγει αναγκαστικά ένα μάρτυρα (αλλά πρέπει να υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο και να ακολουθηθεί πλέον άλλη διαδικασία) ή δεν μπορεί να εκδικάσει υποθέσεις με πολλά Μέρη, συγχωνεύοντας αιτήματα (ομοδικία ή consolidation of acts) εκτός αν υπάρχει ρητή / ξεχωριστή συμφωνία των Μερών για αυτό.

• **Η Θεσμική Διαιτησία (institutional arbitration)**

Στη θεσμική Διαιτησία, τα Μέρη μιας διαφοράς, μπορούν μέσω μιας συμφωνίας Διαιτησίας ή της Ρήτρας Διαιτησίας ή και μέσω ενός ιδιωτικού συμφωνητικού που διέπει την ουσία της μεταξύ τους σχέσης (εμπορική, χρηματοδοτική, επενδυτική, κατασκευαστική, κλπ) να προνοούν την προσφυγή στη δικαιοδοσία και τις υπηρεσίες ενός Κέντρου Διαιτησίας. Στα πλαίσια αυτού του κέντρου, υφίσταται και εφαρμόζεται ένας δεδομένος κανονισμός Διαιτησίας και ένας κατάλογος προσοντούχων Διαιτητών. Στην Κύπρο, το κέντρο αυτό επίσημα είναι το ΕΤΕΚ το οποίο μέσω του Περί ΕΤΕΚ Νόμου και συγκεκριμένα το άρθρο 5 (που καθορίζει τις αρμοδιότητες του ΕΤΕΚ) αναφέρει ότι το Επιμελητήριο «...αναλαμβάνει Διαιτησίες, Επίδαιτησίες και συμβιβαστικούς διακανονισμούς σχετικά με οποιοδήποτε θέμα ή διαφορά που έχει σχέση με τη Μηχανική Επιστήμη...» και οι Κανόνες Διαιτησίας που εφαρμόζονται είναι οι πρόσφατοι εκδοθέντες Κανονισμοί Διαιτησίας ΕΤΕΚ, Έκδοση 2012.

Το κέντρο Διαιτησίας δεν επιλύει το ίδιο τις διαφορές, ούτε και επεμβαίνει στο έργο των Διαιτητών αλλά βοηθά ουσιαστικά τα Μέρη, αφού διορίζει το Διαιτητή ή τους Διαιτητές, ενώ μπορεί να συνεισφέρει ουσιαστικά και στα διοικητικά της Διαιτησίας, καθώς και για την οργάνωση και τη διεξαγωγή της Διαιτησίας (εάν το επιθυμούν τα Μέρη και ο Διαιτητής). Οι εξουσίες που ασκεί το κέντρο Διαιτησίας, πηγάζουν από τη σύμβαση των Μερών που αναφέρεται σε αυτό για την επίλυση των διαφορών που θα προκύψουν από την εκτέλεσή της. Αποδεχόμενοι την αρμοδιότητα του, τα Μέρη αποδέχονται στην πραγματικότητα τον Κανονισμό Διαιτησίας του κέντρου σαν να επρόκειτο για αναπόσπαστο μέρος της σύμβασής τους. Για αυτόν το λόγο τα Μέρη, θα πρέπει πριν καθορίσουν κάποιο Διαιτητικό Κέντρο, σαν το αρμόδιο όργανο για τη διοργάνωση της Διαιτησίας για την επίλυση των διαφορών τους, να γνωρίζουν τον Κανονισμό Διαιτησίας που αυτό εφαρμόζει, ώστε να μην έχουν μετέπειτα εκπλήξεις.

Το πιο γνωστό Κέντρο διεθνούς Διαιτησίας είναι το Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (International Court of Arbitration of the International Chamber of Commerce). Άλλα γνωστά κέντρα είναι το London Court of Arbitration (LCA), το American Arbitration Association (AAA), το Inter – American Commission of Commercial Arbitration και το International Centre for the Settlement of Investment Disputes (ICSID). Στην Κύπρο το ανάλογο Κέντρο Διαιτησίας όπως αναφέραμε πιο πάνω είναι το ΕΤΕΚ και σκοπός του ΕΤΕΚ μέσω της έκδοσης των Κανονισμών Διαιτησίας και της Ίδρυσης του Κέντρου Διαιτησίας ΕΤΕΚ, είναι να καθιερωθεί και το ίδιο σαν ένα γνωστό και σεβαστό Κέντρο Διαιτησίας έξω από τα στενά σύνορα της χώρας μας.

Τα πλεονεκτήματα που παρέχει η προσφυγή στη θεσμική Διαιτησία είναι πολλά. Κατ' αρχήν είναι η ενσωμάτωση των κανόνων Διαιτησίας του Κέντρου στη διαφορά των Μερών. Ας υποθέσουμε για παράδειγμα ότι στα πλαίσια ενός Διαιτητικού δικαστηρίου ένα Μέρος αρνείται να διορίσει ένα Διαιτητή. Τι πρόκειται να γίνει; Το ίδιο είναι πιθανό να συμβεί αν σε μια Διαιτησία οι Διαιτητές αποτύχουν να ορίσουν Επίδαιτητή. Όλα αυτά είναι ξεκάθαρα στους Κανονισμούς του εκάστοτε Διαιτητικού κέντρου αφού υπάρχουν οι προβλεπόμενες διαδικασίες που θα ακολουθηθούν.

Ένα άλλο σημαντικό πλεονέκτημα που παρέχει η θεσμική Διαιτησία είναι ότι τα Διαιτητικά κέντρα παρέχουν εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο κάνει τις πρώτες επαφές με τα Μέρη και το οποίο ρυθμίζει σημαντικές λεπτομέρειες της Διαιτητικής διαδικασίας, όπως π.χ. να ειδοποιούν για τις διάφορες συναντήσεις, να φροντίζουν ότι έχουν γίνει οι πληρωμές ή ότι τα χρονικά περιθώρια τηρούνται. Επίσης γενικά φροντίζουν ώστε τα διαδικαστικά της Διαιτησίας να διεξάγονται ομαλά χωρίς προβλήματα (στο βαθμό βέβαια που τους επιτρέπεται και τους αναλογεί).

Διαιτησία Vs Εναλλακτικοί Τρόποι Επίλυσης Διαφορών

Οι διάφοροι γνωστοί εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης διαφορών είναι μεταξύ άλλων:

α) Διαπραγματεύσεις,

Είναι η πιο συνηθισμένη μέθοδος επίλυσης διαφορών, στην οποία τα Μέρη επιχειρούν να λύσουν μεταξύ τους τη διαφορά.

β) Διαμεσολάβηση (Mediation),

Είναι καθαρά ιδιωτικός τρόπος επίλυσης διαφορών, γίνεται κατόπιν πρωτοβουλίας των Μερών. Μη δεσμευτική λύση για τα Μέρη, εκτός εάν υπάρχει ειδική συμφωνία (ρητή) που να αναφέρει διαφορετικά.

γ) Συμβιβασμός / Συμφιλίωση (Conciliation)

Είναι παρόμοια μέθοδος με τη διαμεσολάβηση, αλλά το τρίτο πρόσωπο μπορεί να προτείνει λύσεις.

δ) Κριτική διαδικασία (adjudication),

Ιδιωτικός συνοπτικός τρόπος εκδίκασης της υπόθεσης ο οποίος σε μικρό χρονικό διάστημα (που προκαθορίζεται), οφείλει να ολοκληρώσει τη διαδικασία. Η απόφαση μπορεί να είναι δεσμευτική αλλά όχι τελεσίδικη.

ε) Μίνι – δίκη (Mini Trial)

Διαδικασία ιδιωτικής επίλυσης ενώπιον υψηλόβαθμων στελεχών των επιχειρήσεων με επικεφαλής ουδέτερο τρίτο πρόσωπο.

στ) Φιλικός Διακανονισμός (amicable settlement)

Παρόμοιος τρόπος με διαπραγμάτευση.

Υπάρχουν και άλλες νέες μορφές επίλυσης διαφορών που θα προκύψουν λόγω Ε.Ε. όπως Συνήγορος του Πολίτη και Συνήγορος του Καταναλωτή, τα οποία θα είναι ανεξάρτητα όργανα με προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία και θα λειτουργούν αυτεπάγγελα ή κατόπιν ενυπόγραφης αναφοράς.

Η βασική διαφορά που προκύπτει μεταξύ της Διαιτησίας και στους Εναλλακτικούς Τρόπους Επίλυσης Διαφορών είναι η δεσμευτικότητα. Η Διαιτησία δεσμεύει νομικά ως προς το αποτέλεσμα της, το οποίο είναι άμεσα σεβαστό και εκτελεστέο από τους διαδίκους. Αντίθετα, οι Εναλλακτικοί Τρόποι Επίλυσης Διαφορών (ΕΤΕΔ) παράγουν αποφάσεις που είναι προαιρετικές για τα Μέρη, τα οποία δεν ελέγχονται για τη μη εκτέλεσή τους. Επιπλέον, η διαδικασία της Διαιτησίας είναι περισσότερο «κωδικοποιημένη» και ξεκάθαρη, ενώ αυτή των ΕΤΕΔ διαπλάθεται κάθε φορά σχεδόν εξ' ολοκλήρου, με γνώμονα τις ιδιαίτερες ανάγκες της εκάστοτε διαφοράς / διαμάχης. Από αυτή την άποψη, η Διαιτησία βρίσκεται πλησιέστερα στην παραδοσιακή Δικαστική λειτουργία, ενώ οι ΕΤΕΔ βρίσκονται πιο κοντά στις ανεπίσημες ιδιωτικές διαπραγματεύσεις.

Οι Εναλλακτικοί Τρόποι Επίλυσης Διαφορών χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη ενός ουδέτερου τρίτου προσώπου, που βοηθά αποφασιστικά τη διεξαγωγή τους, καθώς και στο ότι έχουν περισσότερο ανεπίσημη και άρα ελαστική μορφή. Η άποψη μου είναι ότι τα πλεονεκτήματά των ΕΤΕΔ (οικονομία, ουσιαστικό αποτέλεσμα χωρίς ρίσκο, ταχύτητα, κλπ), τις καθιστούν κατάλληλες για διαφορές περισσότερο εμπροσθικού και επιχειρηματικού τομέα, παρά για διαφορές οικοδομικής βιομηχανίας όπου τα εμπλεκόμενα Μέρη επιθυμούν οριστική και δεσμευτική επίλυση της διαφοράς τους.

Επίλογος

Η διαδικασία της Διαιτησίας ολοκληρώνεται με την έκδοση της Διαιτητικής απόφασης. Με την έκδοση και παράδοση της απόφασης στα Μέρη, ο Διαιτητής ολοκληρώνει την εργασία για την οποία διορίστηκε και άμεσα η εξουσία του τερματίζεται (καθίσταται δηλαδή functus officio).

Για αυτό, στόχος της Διαιτησίας, είναι να επιτευχθεί η οριστική επίλυση της οποιασ διαφοράς, μέσω μιας ορθά εκδοθείσας

απόφασης. Βασικές προϋποθέσεις για μια ορθή Διαιτητική απόφαση είναι να είναι έγκυρη (valid), τελική (final), βέβαια (Certain), συνεπής και δυνατή (consistent and possible), να είναι απόφαση επί όλων των παραπεφθέντων θεμάτων και βέβαια να μην περιέχει απόφαση επί μη παραπεφθέντων θεμάτων. Εφόσον ακολουθηθούν τα πιο πάνω η απόφαση δεν κινδυνεύει ουσιαστικά σε έφεση που δυνατό τα Μέρη να υποβάλουν σε Δικαστήριο.

Διόρθωση της Διαιτητικής απόφασης μετά την έκδοσή της μπορεί να γίνει σε ειδικές περιπτώσεις:

- α)** όταν εντοπιστεί απλό αριθμητικό ή υπολογιστικό ή τυπογραφικό λάθος στην απόφαση του Διαιτητή, τότε το ένα Μέρος με αίτημα του στο Διαιτητή και κοινοποίηση στο άλλο Μέρος μπορεί να αιτηθεί διόρθωση της απόφασης και
- β)** όταν ο ίδιος ο Διαιτητής αυτεπάγγελα εντοπίσει τέτοιας μορφής λάθος, αφού ειδοποιήσει σχετικά τα Μέρη μπορεί να προχωρήσει με σχετική διόρθωση της απόφασης (άρθρο 16 (β) στον Περί Διαιτησίας Νόμο).

Πιθανοί λόγοι ακύρωσης ή παραπομπής της Διαιτητικής απόφασης η οποία γίνεται μόνο μέσω έφεσης στο Δικαστήριο (βάση των άρθρων 19 και 20 του Περί Διαιτησίας Νόμου, Κεφ. 4), μπορεί να είναι:

- α)** αν ο Διαιτητής ενέργησε κακόπιστα ή υπερβαίνοντας την εξουσία που του παρέχει η συμφωνία για Διαιτησία ή ο σχετικός Περί Διαιτησίας Νόμος (Misconduct of Arbitrator),
- β)** αν εκδόθηκε αφού η συμφωνία για Διαιτησία έπαψε να ισχύει (εκδόθηκε παράτυπα),
- γ)** αν η συμφωνία για τη Διαιτησία είναι άκυρη και
- δ)** αν ο Διαιτητής ορίστηκε κατά παράβαση των όρων της συμφωνίας για Διαιτησία ή των διατάξεων του Νόμου, ή αν τα Μέρη τον είχαν ανακαλέσει.
- ε)** Αν η γενική συμπεριφορά του Διαιτητή ή η διαγωγή του ήταν κατώτερη του επιπέδου συμπεριφοράς ενός Διαιτητή ή χειρίστηκε κακώς την υπόθεση.

Τέλος, κλείνοντας μπορούμε να συμπεράνουμε, ότι η Διαιτησία σε αντιπαράβολη με τις δικαστικές δίκες είναι εξαιρετικά ωφέλιμη για τους πιο κάτω λόγους:

- α)** Μια διαφορά που αφορά ένα περίπλοκο τεχνικό ζήτημα μπορεί συχνά να είναι πολύ πιο κατανοητή και θα μπορεί να την χειριστεί καλύτερα ένας Διαιτητής - Μηχανικός με τα ανάλογα τεχνικά προσόντα. Αυτό αμέσως καθιστά τον Μηχανικό Διαιτητή πιο κατάλληλο και καταρτισμένο πρόσωπο για να αποφασίσει σχετικά με τη διαφορά από ό, τι θα ήταν ένας νομικός Διαιτητής ή και ένας Δικαστής.
- β)** Σε αντίθεση με τα Δικαστήρια, η Διαιτησία είναι πάντα ιδιωτική υπόθεση και απόλυτα εμπιστευτική μεταξύ των Μερών και των Διαιτητών. Ενώ μια υπόθεση που έχει εκδικασθεί στο δικαστήριο γίνεται αμέσως δημόσιο αρχείο, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων και των ισχυρισμών της. Εκτός αν τα Μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, οι Διαιτητικές αποφάσεις παραμένουν εμπιστευτικές και απόρρητες.
- γ)** Η Διαιτησία επιτρέπει στα συμβαλλόμενα Μέρη να χρησιμοποιούν / υιοθετούν τις εκθέσεις των εμπειρογνομώνων, αντί να γίνονται ακροάσεις και να ακούγεται μαρτυρία από κάθε μάρτυρα. Σε ορισμένες περιπτώσεις αν τα Μέρη και ο Διαιτητής συμφωνήσουν, η διαδικασία γίνεται είτε μόνο με έγγραφα (documents only arbitration) είτε στη συνοπτική μορφή της Διαιτησίας και αυτό μπορεί να έχει αποτέλεσμα τη

σοβαρή μείωση χρόνου και κόστους σε έξοδα Διαιτησίας αλλά και έξοδα διαδικασίας.

δ) Σε αντίθεση με τους Δικαστές, οι Διαιτητές μπορούν να επιλεγθούν. Σε ένα παραδοσιακό δικαστικό σύστημα οι δικαστές σχεδόν πάντα επιλέγονται στην τύχη. Τα μέρη σε μια Διαιτησία μπορούν να επιλέξουν ένα κοινό Διαιτητή, ειδικά σε ad hoc Διαιτησίες. Ενώ σε Θεσμικές Διαιτησίες τα Μέρη έχουν το δικαίωμα να μην αποδεχτούν το Διαιτητή που θα τους καθορίσει το Κέντρο Διαιτησίας, (εάν έχουν σοβαρό λόγο για αυτό) ή και να προτείνουν ένα κοινά αποδεκτό Διαιτητή και το Διαιτητικό κέντρο απλά θα επικυρώσει το Διορισμό του.

ε) Οι διαδικασίες στο δικαστήριο γενικά διαρκούν για αρκετούς μήνες ή και χρόνια κάποτε. Αυτό μπορεί να είναι μια μακρά και ψυχοφθόρα διαδικασία, ενώ οι διαδικασίες της Διαιτησίας, εάν τα Μέρη (και ειδικότερα οι δικηγόροι τους) το επιθυμούν πραγματικά μπορεί να είναι πολύ πιο σύντομες.

στ) Οι αποφάσεις Διαιτησίας είναι γενικά δεσμευτικές και οριστικές. Υπάρχουν μόνο περιορισμένες προοπτικές για έφεση στις Διαιτητικές αποφάσεις και μόνο για συγκεκριμένους λόγους. Λόγω του κόστους και του μεγάλου χρόνου που σχετίζονται με τις εφετικές δίκες (αφού συνήθως στις πλείστες των περιπτώσεων οι αποφάσεις των πρωτόδικων δικαστηρίων εφεσιβάλλονται από τον διάδικο που χάνει), η Διαιτησία μπορεί να είναι τελικά οικονομική και ωφέλιμη.

Αρκτικόλεξο - Ακρωνύμια:

ΕΕΔ: Εναλλακτική Επίλυση Διαφορών

ΕΤΕΔ: Εναλλακτικοί Τρόποι Επίλυσης διαφορών

ΜΕΔ: Μέθοδοι Επίλυσης Διαφορών

ΦΜΕΔ: Φιλικές Μέθοδοι Επίλυσης Διαφορών

Κ.Πολ.Δ: Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας

AAA: American Arbitration Association

ADR: Alternative Dispute Resolution

C.E.D.R.: Centre for Dispute Resolution

ICC: International Chamber of Commerce

ICC rules: Rules for the Court of Arbitration of the International Chamber of Commerce

LCIA: London Court of International Arbitration

MED-ARB: Mediation - Arbitration

UNCITRAL: United Nations Commission on International Trade Laws

CIArb: Chartered Institute of Arbitrators

Διαιτησία είναι ένας νομικός όρος για την εναλλακτική διαδικασία επίλυσης των διαφορών, εκτός δικαστηρίου.

